

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 137/2019 - 21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojmíra Mamojku (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Ľudovítom Földesom, Domašská 11, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 4 ods. 1 písm. d), čl. 5 ods. 1, 2 a 3 a čl. 19 Dohovoru Organizácie spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 Sžsk 25/2017 z 18. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. októbra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práv podľa čl. 4 ods. 1 písm. d), čl. 5 ods. 1, 2 a 3 a čl. 19 Dohovoru Organizácie spojených národov o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 Sžsk 25/2017 z 18. júla 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Komárno (ako prvoinštančný správny orgán) rozhodnutím zo 17. februára 2016 č. KN1/OPPnKaPČ/SOC/2016/18386 podľa § 22 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o peňažných príspevkoch“) a podľa prílohy č. 4 tohto zákona nevyhovel žiadosti sťažovateľa a nepriznal mu peňažný príspevok na osobnú asistenciu, pretože podľa lekárskeho posudku by nesplnil svoj účel. Sťažovateľ bol podľa lekárskeho posudku s ohľadom na svoj zdravotný stav odkázaný na opatrovanie inou fyzickou osobou v rozsahu odkázanosti 8 až 12 hodín denne. Proti predmetnému rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „žalovaný“) ako odvolací orgán rozhodnutím z 25. júla 2016 č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2016/4673/Dan zamietlo a potvrdilo rozhodnutie prvoinštančného správneho orgánu.

3. Proti rozhodnutiu žalovaného z 25. júla 2016 podal sťažovateľ žalobu, ktorou sa domáhal, aby Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Krajský súd žalobu zamietol s odôvodnením, že napadnuté rozhodnutie žalovaného a postup orgánov verejnej správy je v súlade so zákonom. Následne podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 18. júla 2018 (právoplatným 30. augusta 2018) tak, že ju podľa § 461 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) ako nedôvodnú zamietol. V relevantnej časti odôvodnenia uvedeného rozhodnutia (body 15 až 22) pritom najvyšší

súd konštatoval, že «sa stotožnil so záverom krajského súdu, že preskúmané rozhodnutie žalovaného vrátane postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, spolu s rozhodnutím a postupom prvoinštančného správneho orgánu, je v súlade so zákonom, pretože má oporu vo vykonanom dokazovaní a v riadne zistenom skutkovom stave, ktorý správne orgány náležite právne posúdili. Vzhľadom na uvedené považuje kasačný súd námietky sťažovateľa o nesprávnej aplikácii alebo nepoužití právnych predpisov za nedôvodné.

Kasačný súd poukazuje na komplexné posudky, z ktorých vychádzali rozhodnutia správnych orgánov, podľa ktorých je sťažovateľ odkázaný na pomoc inej fyzickej osoby pri niektorých činnostiach uvedených v prílohe č. 4 zákona č. 447/2008 Z. z., ktorými sú ťažšie nákupy, domáce práce, príprava jedla a preprava na dlhšie vzdialenosti a v náročnejšom teréne. Čiastočne aj pri celkovom kúpeľi a pri obliekaní a vyzliekaní. Podľa predloženej zdravotnej dokumentácie sťažovateľ nie je odkázaný na pomoc inej fyzickej osobe pri ostatných úkonoch uvedených v prílohe č. 4 zákona č. 447/2008 Z. z. a ani na dohľad inou fyzickou osobou. Vzhľadom na uvedené kasačný súd uvádza, že posudkovou činnosťou tak bolo zistené, že pri poskytnutí osobnej asistencie sťažovateľovi by nedošlo k naplneniu účelu osobnej asistencie, teda aktivizácia, podpora sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a podpora jej nezávislosti a možnosti rozhodovať a ovplyvňovať plnenie rodinných rolí, vykonávanie pracovných aktivít, vzdelávacích aktivít a voľnočasových aktivít. Sociálne dôsledky ťažkého zdravotného postihnutia sťažovateľa sa v komplexných posudkoch správnych orgánov (prvoinštančného správneho orgánu zo dňa 15.02.2016 a žalovaného zo dňa 06.07.2016) navrhli kompenzovať formou peňažných príspevkov na prepravu a opatrovanie.

Špecifikom osobnej asistencie je orientácia na podporu samostatnosti a nezávislosti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím na svojich najbližších a uznanie jeho schopností rozhodovať, aj za asistencie iných, o svojom živote a jeho okolnostiach. Úkony osobnej asistencie sú tak primárne úkonmi osobnej pomoci fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím pri vykonávaní rozličných druhov činností ním samotným tak, aby sa reálne mohla presadiť idea jeho vlastného rozhodovania a ovplyvňovania životných okolností. Z lekárskeho posudku však vyplynulo, že sťažovateľ má zníženú pohybovú schopnosť, netoleruje fyzickú záťaž, je odkázaný na individuálnu prepravu, nie je schopný samostatne vykonávať nevyhnutné životné úkony, potrebuje pomoc pri dodržiavaní

liečebného režimu a zabezpečení plynulého chodu domácnosti. Osobná asistencia by tak vzhľadom na zdravotný stav sťažovateľa neplnila účel, na ktorý je určená, a preto záver správnych orgánov, že vo vzťahu k sťažovateľovi nenavrhuje kompenzáciu formou peňažného príspevku na osobnú asistenciu je správny a v súlade so zákonom č. 447/2008 Z. z.

Kasačný súd má za preukázané, že zdravotný stav sťažovateľa bol posúdený v súlade s lekáorskými správami, ktoré predložil sťažovateľ so svojou žiadosťou o priznanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu a tieto lekárske správy boli zhodnotené i v komplexných posudkoch posudkových lekárov správnych orgánov. Odporúčania posudkových lekárov podľa názoru kasačného súdu vychádzajú z riadneho a náležitého posúdenia sociálneho a zdravotného stavu sťažovateľa, podľa ktorého zdravotný stav sťažovateľa nezakladá dôvod na poskytnutie peňažného príspevku na osobnú asistenciu.

K námietke sťažovateľa na nepoužitie medzinárodnej zmluvy - Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím kasačný súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 737/2015 zo dňa 11.11.2015, v ktorom k aplikovateľnosti niektorých článkov Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím uviedol, že „Článok 19 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím neobsahuje priamo aplikovateľné subjektívne práva fyzických osôb, ale je pozitívnym záväzkom Štátu, resp. upravuje zásady, ktoré je zmluvný štát povinný inkorporovať do svojho právneho poriadku a orgány aplikácie práva sú povinné tieto zásady zohľadňovať pri aplikácii príslušných vnútroštátnych normatívnych právnych aktov.“ Na základe uvedeného považuje kasačný súd námietku sťažovateľa za nedôvodnú.

Kasačný súd vyhodnotil ako nedôvodnú aj námietku sťažovateľa, že napadnuté rozhodnutie žalovaného malo vychádzať z lekárskej správy zo dňa 26.04.2016; táto lekárska správa bola jedným z podkladov na vydanie komplexného posudku zo dňa 06.07.2016, na ktorú posudkový lekár žalovaného v posudku prihliadol.

Vzhľadom na uvedené bol postup žalovaného podľa názoru kasačného súdu v súlade so zákonom, keď rozhodol o nevyhovení žiadosti sťažovateľa na priznanie peňažného príspevku na osobnú asistenciu, pretože vzhľadom na ťažké zdravotné postihnutie sťažovateľa a jeho kolapsový stav by osobná asistencia neplnila účel, na ktorý je určená (§ 20 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z.), keďže ide o nástroj sociálnej pomoci určený

pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorí sú schopní samostatne si organizovať svoje aktivity a preberať za tieto aktivity zodpovednosť.

Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybnit' vecnú správnosť rozhodnutia...».

4. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu bolo porušené jeho právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže sa najvyšší súd v odôvodnení nevysporiadal v dostatočne miere s argumentom sťažovateľa a esenciálnou otázkou dôležitou pre rozhodnutie v tejto právnej veci a síce, „prečo sa pri rozhodovaní nevychádzalo z neskoršieho lekárskeho posudku, ktorý prezentoval aktuálny zdravotný stav sťažovateľa a odôvodňoval by priznanie predmetného príspevku a z ktorého sa podľa zákona malo v čase rozhodovania vychádzať, a iba odkázal na posudok ÚPSVaR odboru peňažných príspevkov na kompenzáciu ŤZP a posudkových činností zo dňa 6.7.2016 s tým, že v tomto rozhodnutí sa neskorší lekársky posudok zohľadnil. Je zrejmé že sa v dostatočnej miere nezaoberal a nevyjadril sa ku sťažovateľom namietaným právne relevantným argumentom a bez ďalších sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu nižšej inštalácie“.

5. Sťažovateľ tiež tvrdí, že „zdravotné postihnutie je taktiež záležitosťou telesnej a duševnej integrity človeka, osobnosti človeka. A preto nepriznanie príspevku na osobnú asistenciu, na kompenzáciu jeho ťažkého zdravotného postihnutia, keď mu toto bolo navrhnuté v lekárskom posudku posudkového lekára odvolacieho správneho orgánu zo dňa 26.04.2016 vyhotovenom v odvolacom správnom konaní podľa § 11 ods. 11 zák. č. 447/2008 Z. z. považuje za zásah do jeho osobnostných práv ako osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, keďže by splňal zákonom stanovené podmienky na priznanie, avšak orgán arbitrárnym a svojvoľným aplikovaním zákonov pri posudzovaní podmienok pre priznanie, mu príspevok nepriznal. Nepriznaním tohto peňažného príspevku

na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia sťažovateľa pri splnení zákonných zdravotných predpokladov na osobnú asistenciu tvrdí sťažovateľ, a zamietnutím jeho kasačnej sťažnosti proti takémuto rozhodnutiu porušovateľ práva Najvyšší súd Slovenskej republiky zasiahol do jeho ústavou chráneného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti podľa čl. 19 ods. 1 Ústavy, keďže nepriznaním tohto príspevku bol a je sťažovateľ ako osoba ťažko zdravotne postihnutá vzhľadom na jej telesný a zdravotný stav a odkázanosť na pomoc tretích osôb pri určitých činnostiach vystavený ponižujúcemu stavu.“

6. Sťažovateľ ďalej uvádza, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu „*bol aj diskriminovaný kvôli svojmu zdravotnému stavu, to poukazom na ustanovenie § 464 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, poukazom aj na rozhodovaciu činnosť samotného porušovateľa práva Najvyššieho súdu SR v obdobných právnych veciach - vid' vyššie Rozsudok Najvyššieho súdu SR, č. k.: 9/Sžso/95/2014 zo dňa 27.4.2016, o ktoré rozhodnutie sa opiera aj vyššie citovaný Rozsudok Krajského súdu v Žiline, č. k.: 21 S/82/2016 zo dňa 09.11.2016 vo svojom odôvodnení, a napadnutým rozhodnutím porušovateľa práva boli porušené aj jeho práva podľa čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to jeho právo na zákaz diskriminácie, v spojení s čl. 5 Rovnosť a nediskriminácia Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v tejto právnej veci, keďže mu nebolo umožnené riadne sa zapájať kvôli svojmu zdravotnému stavu do života a aktivít svojej rodiny, občianskych, voľnočasových aktivít a tým si v rámci svojich možností plniť svoje povinnosti - aj keď podľa posledného lekárskeho posudku je toho za pomoci inej osoby schopný. V súvislosti s tým sťažovateľ tiež namieta porušenie čl. 12 Rovnosť pred zákonom, Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, nakoľko pri rozhodovaní bola zo strany žalovaného správneho orgánu použitá príliš vysoká miera voľnej úvahy ohľadom posudzovania, či sú splnené podmienky pre priznanie príspevku na osobnú asistenciu, pričom žalovaný správny orgán postupoval príliš formalisticky a nedostatočne odôvodňoval svoje rozhodnutie, ako aj správny súd pri preskúvaní zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, a kasačný súd tieto riadne, zákonne neodôvodnené tvrdenia tiež príliš formalisticky, bez preskúmania splnenia zákonných podmienok a ústavnoprávnej konformity prevzal do svojho napadnutého rozhodnutia. A v nadväznosti taktiež tvrdí sťažovateľ, že boli porušené jeho práva*

napadnutým rozhodnutím porušovateľa práva a v konaní, ktoré jeho vydaniu predchádzalo podľa čl. 19 Nezávislý spôsob života a začlenenie do spoločnosti, Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, keďže na základe neho majú mať v členských štátoch dohovor: a) osoby so zdravotným postihnutím mali možnosť zvoliť si miesto pobytu, ako aj to, kde a s kým budú žiť na rovnakom základe s ostatnými a aby neboli nútené žiť v určitom konkrétnom prostredí; b) osoby so zdravotným postihnutím mali prístup k celému spektru podporných služieb, či už domácich alebo pobytových a ďalších komunitných podporných služieb vrátane osobnej asistencie, ktoré sú nevyhnutné pre nezávislý život v spoločnosti a pre začlenenie sa do nej a ktoré zabraňujú izolácii a segregácii v spoločnosti; c) komunitné služby a zariadenia pre širokú verejnosť boli za rovnakých podmienok prístupné osobám so zdravotným postihnutím a aby zohľadňovali ich potreby.“.

7. Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie ním označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 18. júla 2018 a postupom ktorý mu predchádzal, napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľ tiež žiada priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 15 000 € a náhradu trov konania.

8. Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodňuje tým, že „sťažovateľ fakticky toto právo na spravodlivý proces stratil, nakoľko mu súd svojim rozhodnutím zabránil, aby sa mohol domôcť priznania príspevku na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia vo forme osobnej asistencie, na ktoré sťažovateľ splňal zákonné predpoklady a tým jeho a jeho rodinu nad mieru zaťažil a zasiahol tým do jeho ústavou chránených práv, a sťažovateľ musel iniciovať nové a nové súdne konania na Najvyššom súde SR, na Ústavnom súde SR, čo kládlo na neho zvýšené finančné nároky a spôsobilo mu dlhodobo od roku 2015 neznesiteľné fyzické a psychické útrapy, vzhľadom aj na jeho zdravotný stav a ťažké zdravotné postihnutie...“.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

14. Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné. Základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 46 ods. 1 každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 14 dohovoru užívanie práv a slobôd priznaných týmto dohovorom sa musí zabezpečiť bez diskriminácie založenej na akomkoľvek dôvode, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie.

Podľa čl. 4 ods. 1 písm. d) dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím zmluvné strany sa zaväzujú zabezpečiť a podporovať plné uplatňovanie všetkých ľudských práv a základných slobôd pre všetky osoby so zdravotným postihnutím bez akéhokoľvek diskriminovania na základe zdravotného postihnutia. Na tento účel sa zmluvné strany zaväzujú zdržať sa akéhokoľvek konania alebo praktík, ktoré sú v rozpore s týmto dohovorom, a zabezpečiť, aby verejné orgány a inštitúcie konali v súlade s týmto dohovorom.

Podľa čl. 5 ods. 1, 2 a 3 dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím zmluvné strany uznávajú, že všetky osoby sú si rovné pred zákonom a podľa zákona a majú nárok na rovnakú ochranu a na rovnaký úžitok zo zákona bez akejkoľvek diskriminácie. Zmluvné strany zakazujú akúkoľvek diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia a zaručujú osobám so zdravotným postihnutím rovnakú a účinnú právnu ochranu pred diskrimináciou z akýchkoľvek dôvodov. V záujme presadenia rovnosti a odstránenia diskriminácie zmluvné strany podniknú všetky príslušné kroky na zabezpečenie poskytovania primeraných úprav.

Podľa čl. 19 dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím zmluvné strany uznávajú rovnaké právo všetkých osôb so zdravotným postihnutím žiť v spoločnosti s rovnakými možnosťami voľby na rovnoprávnom základe s ostatnými, prijímú účinné a primerané opatrenia, ktoré umožnia plné využívanie tohto práva osobami so zdravotným postihnutím a ich plné začlenenie a zapojenie do spoločnosti a zabezpečia, aby

a) osoby so zdravotným postihnutím mali možnosť zvoliť si miesto pobytu, ako aj to, kde a s kým budú žiť na rovnakom základe s ostatnými a aby neboli nútené žiť v určitom konkrétnom prostredí;

b) osoby so zdravotným postihnutím mali prístup k celému spektru podporných služieb, či už domácich alebo pobytových a ďalších komunitných podporných služieb vrátane osobnej asistencie, ktoré sú nevyhnutné pre nezávislý život v spoločnosti a pre začlenenie sa do nej a ktoré zabraňujú izolácii a segregácii v spoločnosti;

c) komunitné služby a zariadenia pre širokú verejnosť boli za rovnakých podmienok prístupné osobám so zdravotným postihnutím a aby zohľadňovali ich potreby.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

15. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka porušenia označených práv sťažovateľa rozsudkom najvyššieho súdu z 18. júla 2018 ako súdu kasačného, ktorý sťažovateľ považuje za nedostatočne odôvodnený, keďže najvyšší súd *„zákonne neodôvodnené tvrdenia tiež príliš formalisticky, bez preskúmania splnenia zákonných podmienok a ústavnoprávnej konformity prevzal do svojho napadnutého rozhodnutia“*.

16. Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, voči ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (III. ÚS 502/2015, IV. ÚS 596/2012). Taktiež treba mať na zreteli, že správne konanie nie je kontradiktórnym konaním rovnako ako rozhodovanie v správnom súdnictve vzhľadom na to, že jeden z účastníkov konania v správnom súdnictve je vždy orgán verejnej moci, ktorý rozhodoval o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických

osôb, pričom predmetom konania pred správny súdom je v zásade preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy (IV. ÚS 308/2011).

17. Článok 46 ods. 2 ústavy zaručuje ústavné právo fyzických osôb a právnických osôb, ktoré obhájitelným spôsobom tvrdia, že boli na svojich právach ukrátené rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak, pričom z právomoci súdu nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd. Obhájitelnosť tvrdenia v danom prípade znamená, že vzhľadom na právnu úpravu a na okolnosti prípadu bolo konkrétne rozhodnutie orgánu verejnej správy spôsobilé zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb alebo právnických osôb, ktoré tvrdia, že boli rozhodnutím orgánu verejnej správy dotknuté. V tomto rozsahu (pokiaľ ide o garantovanie práva na prístup k súdu) predstavuje ustanovenie čl. 46 ods. 2 ústavy lex specialis vo vzťahu k všeobecnejšiemu ustanoveniu čl. 46 ods. 1 ústavy. Aj v prípadoch, keď právo na prístup k súdu účastníka súdneho konania má svoj ústavný základ v čl. 46 ods. 2 ústavy, je súd konajúci vo veci viazaný princípmi spravodlivého súdneho konania vyplývajúcimi z čl. 46 ods. 1 ústavy. Obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva iba v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Zahŕňa taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako je napr. právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá. Zásada spravodlivosti obsiahnutá v práve na spravodlivé súdne konanie, ktoré vyplýva z čl. 46 ods. 1 ústavy, totiž vyžaduje, aby súdy založili svoje rozhodnutia na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokúvanej veci (m. m. III. ÚS 305/08). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový

a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

18. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

19. „Kasačný súd preskúmava napadnuté rozhodnutie zásadne z hľadiska uplatnených dôvodov kasačnej sťažnosti (sťažnostných bodov). Kasačný súd skúma, či tu existuje uplatnený dôvod kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. a) až j) a jeho náležité vymedzenie podľa § 440 ods. 2... Zamietnutie kasačnej sťažnosti je meritórnym rozhodnutím kasačného súdu. Kasačný súd po vecnom preskúmaní zamietne kasačnú sťažnosť, ak nie je dôvodná, a teda napadnuté rozhodnutie krajského súdu je správne... Ak kasačný súd zamietá kasačnú sťažnosť, nemôže sa obmedziť iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ale musí sa zaoberať všetkými podstatnými tvrdeniami účastníkov konania a náležite sa s nimi vysporiadať... Ak kasačný súd kasačnú sťažnosť zamietne, pôvodné rozhodnutie krajského súdu ostáva bez zmeny.“ (Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2018. s. 1717 a 1718).

20. Z argumentácie najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku z 18. júla 2018 dostatočne vyplýva záver, z akých dôvodov zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti rozsudku krajského súdu z 11. apríla 2017. Právne závery najvyššieho súdu ústavný súd nepovažuje za arbitrárne a ani zjavne neodôvodnené, preto sú ústavne udržateľné.

21. Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu je dostatočné a vyčerpávajúce – sťažovateľ dostal odpovede na ťažiskové skutkové a právne otázky rámcujúce jeho vec. Tieto závery najvyššieho súdu nie je potrebné zo strany ústavného súdu dopĺňať alebo revidovať, naopak, ústavný súd môže na ne s ohľadom na sťažnostné námietky sťažovateľa v plnom rozsahu odkázať, keďže podľa ústavného súdu sú ústavne udržateľné a obsahujú relevantné a zrozumiteľne formulované právne argumenty.

22. Ústavný súd preskúmal námietky sťažovateľa predovšetkým vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vo vzťahu k namietanému porušeniu ďalších sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru a dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by indikovali ich porušenie napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 18. júla 2018. Je tiež relevantné, že v uvedených smeroch v ústavnej sťažnosti sťažovateľa absentuje adekvátne argumentácia, ktorou by odôvodňoval ich porušenie.

23. Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

24. Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2019

Mojmír Mamojka
predseda senátu